

STRESZCZENIE W JĘZYKU POLSKIM

Cel badań

Z uwagi na dynamiczny rozwój technik telemedycznych istnieje potrzeba zdefiniowania obszarów, w których konieczne są działania poprawiające efektywność ich wykorzystania. Założono, że istnieją zarówno pacjenci, którzy będą lepiej współpracować z personelem medycznym i szerzej wykorzystywać możliwości urządzeń telemedycznych, jak i pacjenci o gorszych predyspozycjach w tym zakresie.

W pracy podjęto próbę znalezienia odpowiedzi na pytanie, jakie cechy i predyspozycje pacjentów powodują, że korzystają oni efektywnie z urządzenia telemedycznego, z drugiej zaś strony – na pytanie, co warunkuje gorszą współpracę, czy wręcz rezygnację pacjentów z możliwości korzystania z urządzenia telemedycznego.

Material i metody

Praca ma charakter obserwacyjny, zawiera składowe badawcze z wnioskowaniem statystycznym, posiada także elementy retrospektywne. Przeprowadzone w niej badanie było jednośrodkowe, nieinterwencyjne, obejmowało pełnoletnich pacjentów z rozpoznaniem nadciśnieniem tętniczym (NT) – podopiecznych placówek POZ. W badaniu wzięło udział 126 pacjentów.

W przebiegu badania używano urządzenia telemedycznego do kontroli ciśnienia tętniczego składającego się z ciśnieniomierza naramiennego współpracującego ze smartfonem z zainstalowaną odpowiednią aplikacją. Ciśnieniomierz łączy się ze smartfonem przy pomocy Bluetooth. Aplikacja umożliwia wysyłanie wyników pomiarów do bazy zbiorczej znajdującej się na komputerze w przychodni oraz dostęp do nich zarówno dla pacjenta, jak i uprawnionego personelu medycznego. Pacjenci otrzymywali urządzenie telemedyczne do samodzielnego korzystania z niego oraz wykonywania pomiarów ciśnienia tętniczego (CT) w warunkach domowych.

Celem oceny poziomu współpracy oraz uwarunkowań tej współpracy od różnych zmiennych zastosowano autorskie kwestionariusze: początkowy i końcowy oraz kwestionariusze: NEO-FFI (diagnoza cech osobowości), MINI-COPE (kwestionariusz radzenia sobie ze stresem), SF-36 (kwestionariusz jakości życia) oraz skalę depresji Becka.

Zastosowano własny, autorski podział pacjentów na 3 grupy, z których każda charakteryzuje się innym poziomem współpracy. Jako kryteria pozycjonujące poziom współpracy przyjęto następujące elementy: dalszą kontynuację uczestnictwa w badaniach po odbyciu pierwszej wizyty, terminowe zgłoszenie się na drugą wizytę, wykonanie zaleconej liczby pomiarów ciśnienia tętniczego urządzeniem teledygnym oraz zastosowanie się do zalecenia zaprzestania palenia papierosów.

Pacjentów z poszczególnych grup poddano analizie statystycznej w następujących zakresach: demografia, antropometria, spożywanie alkoholu i aktywność fizyczna, systematyczność leczenia NT, dobrostan psychiczny i cechy osobowości oraz dane kliniczne.

Wyniki i wnioski

W piśmiennictwie nie występują kryteria oceny pacjentów w zależności od poziomu współpracy w zakresie korzystania z urządzeń teledygnych. Istnieje zatem potrzeba stworzenia narzędzia w formie kwestionariusza, dzięki któremu możliwe byłoby określenie predyspozycji do efektywnego korzystania z urządzeń teledygnych. Konieczne jest podjęcie różnych działań nastawionych na poprawę zakresu i efektywności korzystania z urządzeń teledygnych przez pacjentów gorzej współpracujących. Do tej grupy zaliczają się osoby w starszym wieku, jak również pacjenci z krótkim przebiegiem NT (do 3 lat) oraz relatywnie długim przebiegiem choroby (powyżej 10 lat). Ze względu na gorszą współpracę pacjentów leczących NT w poradniach POZ w porównaniu do pacjentów leczących NT w poradniach specjalistycznych, konieczne są działania poprawiające tę sytuację po stronie lekarzy POZ i personelu medycznego placówek POZ. Wyniki pracy potwierdziły również, że chorzy z towarzyszącą cukrzycą typu 2 oraz pacjenci o wysokim poziomie sumienności lepiej współpracują w zakresie korzystania z urządzenia teledygnego, stąd konieczność indywidualizacji podejścia do pacjentów z dominującymi innymi cechami osobowości. Zaobserwowano także gorszą współpracę pacjentów z indeksem jakości życia na wyższym poziomie, co również powinno warunkować odrębne podejście do tej grupy.